

Kansanmusiikin ja kansantanssin kulttuuripoliittinen tavoiteohjelma 2026–2030

VISIO2030

KANSANMUSIIKIN JA KANSANTANS SIN
EDISTÄMISKESKUS
14.7.2026

1. Johdanto

Kansanmusiikin ja kansantanssin ensimmäinen yhteinen tulevaisuusohjelma, Visio2025, syntyi tilanteessa, jossa alan kattojärjestöt olivat juuri yhdistyneet uudeksi yhteiseksi edistämisorganisaatioksi. Kyseessä oli ensimmäinen koko toimialan yhteinen visiotyö. Tavoitteena oli sanoittaa alan yhteinen suunta, tunnistaa vahvuudet ja kehittämistarpeet sekä luoda pohjaa pitkäjänteiselle kulttuuripoliittiselle vaikuttamiselle. Visio2025 ei ollut vain yksittäinen julkaisu, vaan laaja osallistava prosessi, joka kokosi yhteen alan toimijoita pohtimaan kansanmusiikin ja kansantanssin tulevaisuutta. Kauden aikana järjestettiin lukuisia seminaareja ja webinaareja, joissa visiotyötä käsiteltiin.

Visio2025 nosti esiin alan keskeiset vahvuudet: elävän ylisukupolvisen perinteen, vahvan yhteisöllisyyden, korkeatasoisen pedagogiikan, harrastamisen ja ammatillisuuden sekä musiikki- ja tanssiharrastuksen toisiaan ruokkivan vuorovaikutuksen ja kansanmusiikin ja kansantanssin kyvyn vastata yhteiskunnan muuttuviin tarpeisiin. Samalla se tunnisti haasteita, kuten resurssien niukkuuden, rakenteellisen aliresursoinnin sekä tarpeen vahvistaa alan näkyvyyttä, vaikuttavuutta ja yhteistä ääntä kulttuuripolitiikassa.

Visio2030 rakentuu tämän työn perustalle. Monet tuolloin tunnistetuista kysymyksistä ovat edelleen ajankohtaisia. Maailma ympärillämme on muuttunut kuitenkin merkittävästi. Uusi visio hyödyntää edellisen havaintoja ja saavutuksia mutta suuntaa katseen tulevaisuuteen muuttuneessa maailmassa. Tavoitteena on tunnistaa muutokset ajoissa, päivittää yhteinen näkemys siitä, miten kansanmusiikki ja kansantanssi voivat vahvistaa asemaansa elävänä, uudistuvana ja vaikuttavana osana suomalaista kulttuuria, vastata 2030-luvun haasteisiin ja mahdollisuuksiin ja asemoida ala aktiiviseksi yhteiskunnalliseksi toimijaksi.

Visio2030 tarkastelee kansanmusiikkia ja kansantanssia osana laajempaa kehitystä. Se nojaa opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripoliittisen selonteon tavoitteisiin, aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyön kansainvälisiin linjauksiin sekä kestävän kehityksen periaatteisiin. Tavoitteena ei ole ainoastaan päivittää alan tavoitteita, vaan rakentaa yhteinen strateginen suunta seuraavalle vuosikymmenelle realistisen tilannekuvan pohjalta. Lähtökohtana ei ole yksittäisten toiveiden kokoaminen, vaan yhteisen näkemyksen muodostaminen siitä, miten kansanmusiikin ja kansantanssin ala voi vahvistaa asemaansa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

KANSANMUSIIKIN & KANSANTANS SIN
EDISTÄMISKESKUS KEK

Vision tavoitteet perustuvat tunnistettuihin yhteiskunnallisiin muutoksiin, kulttuuripolitiikan kehityssuuntiin sekä alan omiin vahvuuksiin ja kehittämistarpeisiin. Vision lähtökohtana on kolmen kysymyksen tarkastelu: missä olemme nyt, mihin toimintaympäristömme on kehittymässä ja millaisin toimenpitein kansanmusiikki ja kansantanssi voivat vastata tulevaisuuden haasteisiin sekä hyödyntää avautuvia mahdollisuuksia. Näin visio toimii strategisena työkaluna, joka auttaa kohdentamaan yhteiset voimavarat vaikuttavimpiin tavoitteisiin.

2. Toimintaympäristö

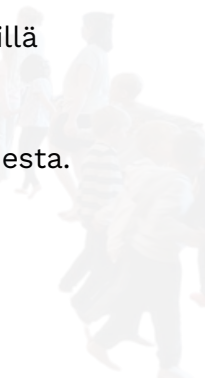
Kun Visio2025 laadittiin, oli katse vahvasti tulevaisuudessa. Kulunut visiokausi osoittautui kuitenkin poikkeuksellisen haastavaksi. Kansanmusiikin ja kansantanssin toimintaedellytyksiä muovasivat samanaikaisesti maailmanlaajuiset kriisit, talouden epävarmuus ja julkisen rahoituksen kiristymisen tavalla, jota visiotyötä käynnistettäessä ei voitu ennakoida.

Koronapandemia katkaisi pitkäksi aikaa esitystoiminnan, harrastamisen, yhteisölliset kohtaamiset ja kansainvälisen yhteistyön. Juuri kun ala alkoi toipua pandemian vaikutuksista, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan muutti Euroopan turvallisuustilannetta ja heikensi talousnäkymiä. Yhteiskunnan polarisaatio kiihtyi, ja kysymykset identiteetistä, kansallisesta kulttuurista ja kulttuuriperinnöstä koettiin usein enemmän jakaviksi kuin yhdistäviksi. Yhteiskunnallisen keskustelun kuplaantuminen jatkui.

Inflaatio, kustannusten nousu ja julkisen talouden sopeutustoimet ovat heijastuneet suoraan kulttuurialaan. Erityisesti valtion järjestörahoituksen leikkaukset ovat vaikeuttaneet alan järjestöjen toimintaa, vähentäneet henkilöstöresursseja ja kaventaneet mahdollisuuksia kehittää toimintaa pitkäjänteisesti.

Vaikeasta toimintaympäristöstä huolimatta ala on osoittanut huomattavaa sitkeyttä. Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen vuonna 2025 toteuttama järjestökysely osoittaa, että järjestöt jatkavat aktiivista työtä kulttuuriperinnön, taiteen, harrastamisen ja yhteisöllisyyden hyväksi rajusti leikatuista resursseista huolimatta. Leikkausten seurauksena on kuitenkin luovuttu useista konkreettisista ja kentän elinvoimaisuuden kannalta keskeisistä toiminnoista, kansanmusiikkiyhdyneiden kiertuetoiminnasta sekä alan julkaisuista aina elävän perinnön tallentamistyöhön.

Kysely nostaa esiin yhteisen huolen: toiminnan jatkuvuus ei voi pitkällä aikavälillä rakentua pelkästään vapaaehtoisten venymisen, hankerahoituksen tai jatkuvan sopeuttamisen varaan. Alan elinvoiman turvaaminen edellyttää pitkäjänteistä rakenteiden kehittämistä, riittäviä resursseja ja yhteistä näkemystä tulevaisuudesta. Juuri tästä syystä visiotyö on tärkeämpää kuin koskaan.

Kulttuuripolitiikan muuttuva toimintaympäristö

Kulttuuripolitiikan painopisteet ovat muuttuneet voimakkaasti viimeisten vuosikymmenten aikana. Sodan jälkeinen hyvinvointivaltion rakentaminen loi perustan vahvalle järjestökentälle ja kulttuurin julkiselle rahoitukselle. 1990- ja 2000-luvuilla korostuivat kulttuurinen demokratia, osallisuus ja luovan talouden merkitys. 2010-luvulla digitalisaatio muutti kulttuurin tekemisen, jakamisen ja saavutettavuuden tapoja, ja 2020-luvulla datan hyödyntäminen, vaikuttavuuden osoittaminen sekä tiedolla johtaminen ovat nousseet yhä keskeisempään asemaan. Samalla kulttuurilta odotetaan entistä enemmän kykyä vahvistaa yhteiskunnan kestävyyttä ja ihmisten osallisuutta muuttuvassa maailmassa.

Viime vuosien kriisit ovat osoittaneet, että yhteiskunnan vahvuus ei rakennu vain taloudesta tai infrastruktuurista, vaan myös kulttuurisesta resilienssistä – kyvystä säilyttää yhteisöllisyys, identiteetti ja jatkuvuus muuttuvassa maailmassa. Kulttuuri on myös osa turvallisuuspolitiikkaa. Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat tämän kulttuurisen resilienssin keskeisiä rakentajia. Ne vahvistavat yhteisöllisyyttä, välittävät aineetonta kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle ja luovat merkityksellisyyttä sekä yhteenkuuluvuuden kokemuksia yli sukupolvi- ja aluerajojen.

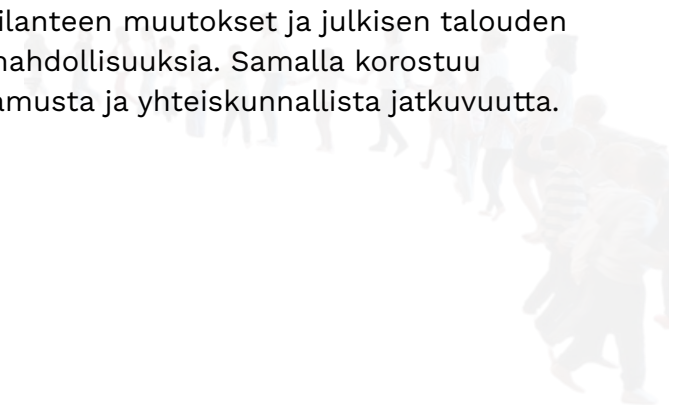
Elävä kulttuuriperintö ei kuitenkaan säily itsestään. Se tarvitsee aktiivisia tekijöitä, yhteisöjä, koulutusta ja pitkäjänteistä yhteiskunnan tukea. Kulttuuriperinnöstä huolehtiminen ei ole vain menneisyyden vaalimista, vaan investointi tulevien sukupolvien sivistykseen, identiteettiin ja suomalaisen yhteiskunnan säilymiseen.

Megatrendit muovaavat tulevaisuutta

2030-luvulle siirryttäessä toimintaympäristöä muovaavat samanaikaisesti useat maailmanlaajuiset ja kansalliset megatrendit.

Ilmastokriisi ja luontokato lisäävät kestävä kehityksen merkitystä kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Kulttuurilta odotetaan yhä enemmän kykyä vahvistaa yhteisöjen kestävyyttä, välittää paikallista tietoa ja rakentaa ihmisten suhdetta omaan elinympäristöönsä. Tämä on ymmärretty esimerkiksi voimakkaassa globaalissa liikkeessä erillisen kulttuuritavoitteen saamiseksi YK:n vuoden 2030 jälkeiseen kestävä kehityksen toimenpideohjelmaan.

Maailmanpoliittinen epävarmuus, turvallisuustilanteen muutokset ja julkisen talouden kiristyminen haastavat kulttuurialan toimintamahdollisuuksia. Samalla korostuu kulttuurin kyky rakentaa yhteisöllisyyttä, luottamusta ja yhteiskunnallista jatkuvuutta.

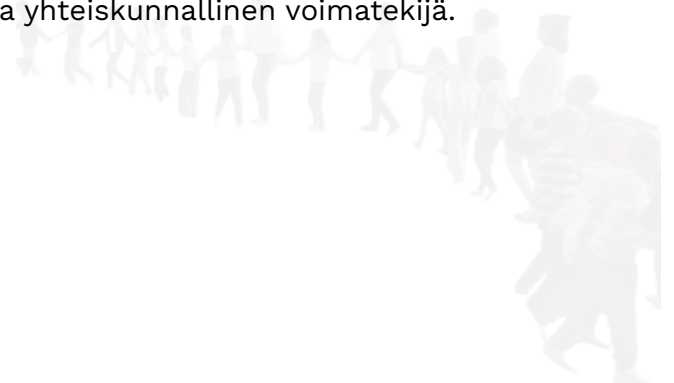
Tekoälyn nopea kehitys muuttaa tiedon tuottamista ja käyttöä. Se tarjoaa uusia mahdollisuuksia kulttuuriperinnön tallentamiseen ja saavutettavuuteen mutta samalla korostaa vastuuta huolehtia siitä, että aineettomasta kulttuuriperinnöstä syntyvä tieto on laadukasta, monipuolista ja luotettavaa. Jos emme itse dokumentoi ja sanoita omaa kulttuuriperintöämme, voivat tulevaisuuden digitaaliset palvelut rakentaa siitä puutteellisen tai vääristyneen kuvan.

Väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku ja alueellinen eriytyminen haastavat kansalaisyhteiskuntaa, yhdistystoimintaa ja kulttuuriperinnön siirtymistä uusille sukupolville. Samalla ylisukupolvisen toiminnan merkitys kasvaa. Kansanmusiikki ja kansantanssi tarjoavat poikkeuksellisen vahvan ympäristön eri-ikäisten kohtaamiselle sekä tiedon, taitojen ja kokemusten siirtämiselle sukupolvelta toiselle.

Yhteiskunta yksilöllistyy, mutta samalla ihmiset etsivät yhä vahvemmin merkityksellisyyttä, yhteisöllisyyttä ja omia juuriaan. Erityisesti nuorten aikuisten kiinnostus paikallisuuteen, sukutarinoin, perinteisiin ja aineettomaan kulttuuriperintöön on viime vuosina kasvanut. Tämä kehitys tarjoaa kansanmusiikille ja kansantanssille merkittävän mahdollisuuden vahvistaa ihmisten identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta avoimella ja tulevaisuuteen suuntautuvalla tavalla.

Osana ratkaisua

Yhteiskunnan muuttuessa myös kulttuurin merkitys muuttuu. Kansanmusiikki ja kansantanssi eivät ole ainoastaan arvokasta kulttuuriperintöä tai taiteen muotoja, vaan ne tarjoavat vastauksia moniin aikamme keskeisiin haasteisiin. Ne vahvistavat yhteisöllisyyttä ja osallisuutta aikana, jolloin yksinäisyys ja yhteisöjen haurastuminen koskettavat yhä useampia. Ne rakentavat kulttuurista resilienssiä ylläpitämällä yhteistä muistia, siirtämällä aineetonta kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle ja vahvistamalla ihmisten kokemusta jatkuvuudesta muuttuvassa maailmassa. Saumaton jatkuvuus ja vuorovaikutus sekä harrastajapohjaisten perinteenharjoittajien ja ammattilaisuuden välillä että kahden ilmaisumuodon, musiikin ja tanssin välillä, on alan erityispiirre, elinehto ja vahvaa yhteisöllisyyttä rakentava yhteiskunnallinen voimatekijä.

Kansanmusiikki ja kansantanssi edistävät hyvinvointia, luovuutta ja elinikäistä oppimista. Ne kokoavat eri-ikäisiä ihmisiä yhteen, tarjoavat mahdollisuuksia kasvaa harrastajasta tai perinteenharjoittajasta ammattilaiseksi sekä luovat tilaa uusille taiteellisille avauksille. Samalla ne vahvistavat paikallisyhteisöjen elinvoimaa ja tarjoavat ihmisille mahdollisuuden rakentaa identiteettiään omien juuriensa, paikallisuuden ja eri yhteisöjen yhteiseksi koetun kulttuuriperinnön kautta. Avoimina ja jatkuvasti uudistuvina kulttuuri- ja taidemuotoina ne yhdistävät perinteen ja nykyajan sekä rakentavat siltoja erilaisten ajattelutapojen, sukupolvien ja yhteisöjen välille.

3. Vision strategiset painopisteet

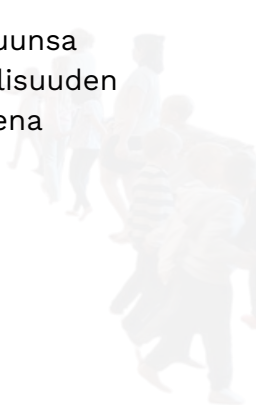
Visio2030 tunnistaa kolme strategista painopistettä, joiden avulla kansanmusiikin ja kansantanssin toimiala voi vahvistaa elinvoimaansa, uudistua ja kasvattaa yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan tulevinä vuosina.

a. Kestävä talous ja elinvoimainen toimiala

Julkisen rahoituksen epävarmuus edellyttää, että toimiala vahvistaa talousosaamistaan, kehittää rahoituksen ennakointia ja rakentaa monipuolisempaa rahoitus pohjaa. Samalla tarvitaan uusia kumppanuuksia, ennakoivaa talousjohtamista sekä kykyä hyödyntää erilaisia rahoitusinstrumentteja osana pitkäjänteistä strategista kehittämistä. Taloudellinen kestävyys ei ole vain resurssikysymys, vaan edellytys sille, että ala voi uudistua ja toteuttaa perustehtävänsä myös tulevaisuudessa.

b. Kulttuurinen vastuu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat olennainen osa suomalaisen kulttuuri-identiteetin rakentumista. Muuttuvassa ja moniäänisessä yhteiskunnassa alan tulee kyetä käymään avointa ja rakentavaa keskustelua kansallisuudesta, kulttuurisesta moninaisuudesta, paikallisuudesta ja yhteisestä kulttuuriperinnöstä. Samalla sen tulee tunnistaa ja viestiä niin oma vastuunsa kuin merkittävyyteensä kulttuurisen jatkuvuuden, yhteiskunnallisen osallisuuden ja kansallisen minäkuvan rakentajana sekä vahvistaa asemaansa aktiivisena kulttuuripoliittisena toimijana.

c. Elävä kulttuuriperintö kestävän tulevaisuuden voimavarana

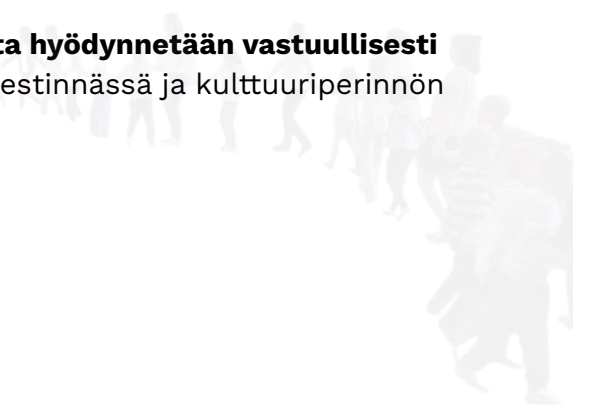
Aineettoman kulttuuriperinnön merkitys kasvaa sekä kansallisesti että kansainvälisesti kulttuuripolitiikan kentällä. Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat sen näkyviä ja yhteisöjä osallistavia ilmenemismuotoja. Vision tavoitteena on vahvistaa elävän perinnön asemaa osana kestävää kehitystä, tukea ylisukupolvista osaamisen siirtymistä sekä lisätä yhteistyötä koulutuksen, tutkimuksen, paikallisyhteisöjen ja kansainvälisten verkostojen kanssa. Samalla visio kannustaa kehittämään uusia toimintamalleja – kuten tanssitupia, oppilaitosyhteistyötä, yhteisöllisiä hankkeita ja uusia harrastamisen muotoja – jotka lisäävät kansanmusiikin ja kansantanssin saavutettavuutta, näkyvyyttä ja yhteiskunnallista merkitystä.

Nämä kolme painopistettä muodostavat Visio2030:n strategisen perustan. Ne eivät ole irrallisia tavoitteita, vaan vastaus niihin muutoksiin, joita toimintaympäristössä parhaillaan tapahtuu. Seuraavassa luvussa hahmotellaan, millaista suuntaa kansanmusiikin ja kansantanssin toimialan on tarkoituksenmukaista tavoitella vuoteen 2030 mennessä. Vision tavoitteena ei ole tarjota valmiita ratkaisuja kaikkiin tulevaisuuden haasteisiin, vaan luoda yhteinen näkemys niistä kehittämiskohteista, joiden varaan alan elinvoimaa, vaikuttavuutta ja merkitystä voidaan pitkäjänteisesti rakentaa.

4. Tavoitteet vuodelle 2030

- **Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat tunnettu ja näkyvä osa suomalaista kulttuuria, arkea ja juhlaa.** Niiden tunnettuus kasvaa median, koulutuksen ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kautta.
- **Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kohdata kansanmusiikkia ja kansantanssia** osana varhaiskasvatusta, perusopetusta ja harrastustoimintaa asuinpaikastaan riippumatta.
- **Harrastamisen ei tarvitse perustua vain säännölliseen viikkotoimintaan.** Tavoitteena on rakentaa monimuotoinen harrastamisen ja perinteenharjoittamisen ekosysteemi, jossa jokainen voi löytää itselleen sopivan tavan osallistua – pitkäjänteisesti tai satunnaisesti, esiintyen tai yhdessä kokien.
- **Kansanmusiikin ja kansantanssin kasvatus-, harrastus- ja koulutuspolut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden,** joka mahdollistaa pitkäjänteisen kehittymisen myös alan ammattilaiseksi.
- **Alan taloudellinen elinvoima, työllisyys, yrittäjäys ja kansainvälinen toiminta ovat vahvistuneet** rahoituspohjan monipuolistumisen ja uusien yhteistyömuotojen ansiosta. Alalle muodostuu julkisesta rahoituksesta riippumattomia toimintamuotoja sekä varainkeruun malleja.
- **Toimialan yhteistyö on tiivistä** yli organisaatio-, sektori- ja taiteenalojen rajojen. Alan yhteinen ääni kuuluu vahvasti maamme kulttuuripoliittisessa keskustelussa.
- **Kansanmusiikki ja kansantanssi rakentavat kulttuurista moninaisuutta.** Suomalaiset perinteet, kansalliset vähemmistöt ja uudet kulttuuriset vaikutteet rikastuttavat alaa rinnakkain ja tasavertaisesti. Tämä moninainen ja moniääninen kenttä on vahvasti kytköksissä myös ideaan kansallisesta kulttuurista – suomalaisuudesta.
- **Pukuperinteet, soitinrakennus ja muu aineeton kulttuuriperintö nähdään kiinteänä osana** kansanmusiikin ja kansantanssin kokonaisuutta, ja vuorovaikutusta niiden kanssa vahvistetaan.
- **Digitaalisia ratkaisuja, tekoälyä ja uusia teknologioita hyödynnetään vastuullisesti** opetuksessa, tutkimuksessa, taiteellisessa työssä, viestinnässä ja kulttuuriperinnön tallentamisessa.

Harrastustoiminta

- **Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat saavutettavia, eläviä, monimuotoisia ja yhteisöllisiä harrastuksia,** joiden pariin on helppo tulla iästä ja taustoista riippumatta. Harrastusmahdollisuuksia on tarjolla koko maassa, ne tukevat niin yksilöllistä oppimista kuin yhdessä tekemistä ja vastaavat joustavasti ihmisten erilaisiin elämäntilanteisiin ja tapoihin harrastaa.
- **Yhteissoitto, jamikulttuuri ja avoimet musiikkitapahtumat muodostavat harrastamisen keskeisen perustan.** Eri puolille Suomea syntyy uusia matalan kynnyksen yhteissoittopaikkoja. Perinteisen viikoittaisen ryhmätoiminnan rinnalle on syntynyt uusia matalan kynnyksen osallistumisen muotoja, kuten kansantanssijameja, avoimia tanssitupia, yhteisöllisiä soitto- ja tanssitapahtumia sekä kertaluonteisia kursseja ja työpajoja.
- **Harrastajilla on monipuolisia mahdollisuuksia esiintyä, oppia uutta ja osallistua yhteisölliseen toimintaan.** Harrastaminen kannustaa luovuuteen ja oman musiikillisen ilmaisun löytämiseen. Ohjaajia ja opettajia on riittävästi, ja heidän osaamistaan kehitetään jatkuvasti.
- **Harrastajayhteisöt ovat aktiivisia paikallisia tai alueellisia kulttuuritoimijoita,** jotka tekevät kansanmusiikkia ja kansantanssia näkyväksi omilla paikkakunnillaan, vahvistavat alueellista elinvoimaa ja rakentavat uusia yhteisöjä musiikin ja tanssin ympärille.

Ammatillinen toiminta

- **Kansanmusiikki ja kansantanssi tunnetaan rohkeana, korkeatasoisena ja omaleimaisena taiteenalana,** joka uudistaa perinnettä ja osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun.
- **Kansanmusiikki ja kansantanssi tarjoavat yhä useammalle mahdollisuuden rakentaa kestävä ja monipuolinen ammatillinen ura.** Alan työllisyys, yrittäjyys ja kansainvälinen toiminta ovat vahvistuneet, ja ammattilaisilla on nykyistä paremmat edellytykset työskennellä esiintyjinä, pedagogeina, taiteilijoina, koreografeina, yhteisölähtöisten toimintamuotojen asiantuntijoina ja vetäjinä, tuottajina, tutkijoina ja luovien alojen moniosaajina. He luovat uusia yhteistyömuotoja muiden taiteenalojen, kulttuurikentän ja yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa.
- **Alan ammatillinen toimintaympäristö on vahvistunut koko Suomessa.** Esiintymismahdollisuuksia on tarjolla ympärivuotisesti niin festivaaleilla, konserttisarjoissa, kulttuurikeskuksissa kuin uusilla esiintymisfoorumeilla. Kansanmusiikki ja kansantanssi tavoittavat uusia yleisöjä, ja niiden asema osana suomalaista konserttitarjontaa on vahvistunut. Eri puolille Suomea on muodostunut verkostoja ja osaamiskeskittymiä, jotka tukevat taiteellista työskentelyä, esitystoimintaa, tutkimusta, residenssejä ja kansainvälistä yhteistyötä. Yhteistyö vahvistaa alan asemaa osana pohjoismaista ja eurooppalaista alan kenttää.
- **Julkinen rahoitus tunnistaa kansanmusiikin ja kansantanssin taiteellisen ja yhteiskunnallisen merkityksen aiempaa paremmin.** Valtionosuusjärjestelmä, apurahat ja muut rahoitusmuodot tukevat alan pitkäjänteistä kehittämistä, taiteellista uudistumista ja kansainvälistä toimintaa. Valtionosuusrahoitteiset toimijat sekä muut pysyvämmän rahoituksen piirissä olevat yhtyeet, muusikot ja tanssijat vahvistavat koko alan kehitystä tuottamalla korkeatasoista taidetta, kehittämällä uusia toimintamalleja ja tekemällä yhteistyötä eri puolilla Suomea.
- **Suomalainen kansanmusiikki ja kansantanssi tunnetaan kansainvälisesti,** ja alan kansainväliset verkostot sekä kulttuurivienti tukevat ammattilaisten työllistymistä ja suomalaisen kulttuurin näkyvyyttä maailmalla. Ala tunnistetaan vientituotteena myös valtion taholta esimerkiksi maabrändityössä.
- **Alan ammattilaiset toimivat aiempaa tiiviimmin yhdessä ja muodostavat vahvan yhteisen äänen kulttuuripoliittisessa keskustelussa.** Yhteistyöverkostot kokoavat yhteen taiteilijoita, järjestöjä, oppilaitoksia ja muita toimijoita edistämään kansanmusiikin toimintaedellytyksiä sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Koulutus

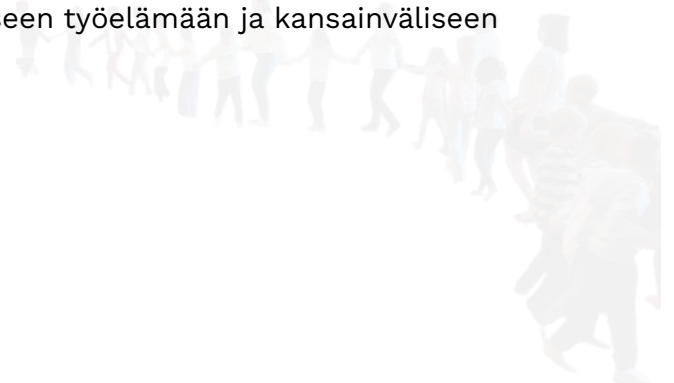
- **Alan koulutus muodostaa yhtenäisen ja saavutettavan oppimispolun varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen.**

Koulutusta on tarjolla eri puolilla Suomea, ja yhteistyö oppilaitosten, järjestöjen sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välillä on tiivistä. Koulutus vastaa muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin tarjoamalla monipuolisia ja matalan kynnyksen oppimismahdollisuuksia kaikenikäisille. Yhteisölliset ja ylisukupolviset toimintamuodot täydentävät perinteistä opetusta ja tekevät kansanmusiikista ja kansantanssista helposti lähestyttävän osan suomalaista arkea. Yhteiset kurssit, produktiot ja koulutuskokonaisuudet vahvistavat monialaista osaamista ja luovat perustan uudentalaiselle taiteelliselle yhteistyölle. Kansanmusiikki ja kansantanssi tukevat toistensa kehittymistä koko koulutuspolun ajan.

- **Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat luonteva osa varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten kulttuurikasvatusta ja kuntien kulttuurikasvatussuunnitelmien sisältöä,** ja jokainen lapsi kohtaa ne koulupolullaan. Taiteen perusopetus tarjoaa mahdollisuuden pitkäjänteiseen harrastamiseen ja tavoitteelliseen oppimiseen.

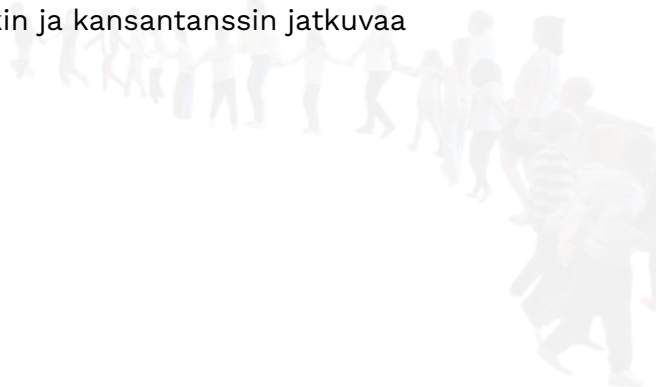
- **Alan pedagogiikka on arvostettua, uudistuvaa ja vaikuttavaa.** Se vahvistaa yhteisöllisyyttä, luovuutta, kulttuurista osallisuutta ja hyvinvointia sekä siirtää elävää kulttuuriperintöä sukupolvelta toiselle hyödyntäen monipuolisesti myös uusia oppimisympäristöjä, digitaalisia ratkaisuja ja etäopetuksen mahdollisuuksia. Se tukee luovuutta, yhteisöllisyyttä, kulttuurista moninaisuutta ja kestäväää kehitystä. Matala osallistumiskynnys, kyky kohdata erilaisia oppijoita ja joustavat toteutustavat tekevät siitä merkittävän yhteiskunnallisen voimavaran. Alan opettajat ovat haluttuja asiantuntijoita, ja pedagoginen osaaminen tunnustetaan vahvuutena myös alan ulkopuolella.

- **Alan ammatillinen koulutustarjonta säilyy elinvoimaisena,** ja koulutuksen aikana syntyvät yhteistyöverkostot tukevat tulevien ammattilaisten työllistymistä ja alan uudistumista. Koulutus on vetovoimainen vaihtoehto, joka tarjoaa hyvät valmiudet monipuoliseen työelämään ja kansainväliseen toimintaympäristöön.

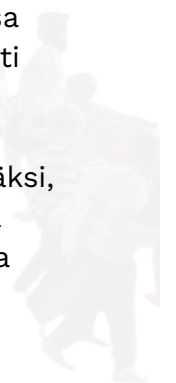
Tutkimus

- **Kansanmusiikin ja kansantanssin tutkimus on elinvoimainen osa suomalaista tiede- ja kulttuurikenttää.** Perus- ja soveltavaa tutkimusta tehdään pitkäjänteisesti korkeakouluissa, tutkimuslaitoksissa ja alan muissa organisaatioissa, ja kansanmusiikin sekä kansantanssin tutkimus täydentävät toisiaan tiiviissä yhteistyössä. Tutkimus tukee taiteellista uudistumista, koulutusta, kulttuuriperinnön säilymistä sekä alan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.
- **Tutkimusaineistot, arkistot ja julkaisut ovat laajasti saavutettavissa digitaalisten palveluiden, avoimen tieteen ja kehittyvien teknologioiden avulla.** Tekoälyä hyödynnetään vastuullisesti muun muassa aineistojen tunnistamisessa, luetteloinnissa, analysoinnissa, hakupalveluissa, käännöksissä ja tiedon saavutettavuuden parantamisessa. Digitaaliset ratkaisut tekevät kulttuuriperinnöstä entistä helpommin saavutettavaa niin tutkijoille, taiteilijoille, opettajille, harrastajille kuin suurelle yleisölle.
- **Alan toimijat osallistuvat aktiivisesti kansanmusiikin ja kansantanssin digitaaliseen dokumentointiin.** Esityksiä, haastatteluja, nuotteja, tanssikuvauksia, opetusmateriaaleja, tutkimusaineistoja ja muuta aineetonta kulttuuriperintöä tallennetaan suunnitelmallisesti arkistoihin. Näin varmistetaan, että suomalainen kansanmusiikki ja kansantanssi säilyvät elävinä myös digitaalisessa toimintaympäristössä ja ovat tulevien sukupolvien hyödynnettävissä.
- **Alan asiantuntijuus huolehtii siitä, että tekoälyn hyödyntämä tieto kansanmusiikista ja kansantanssista on laadukasta, monipuolista ja luotettavaa.**
- **Tutkijoiden osaamista vahvistetaan** koulutuksen, seminaarien, kansallisten verkostojen ja kansainvälisen yhteistyön avulla. Tutkimuksen tulokset siirtyvät aktiivisesti käytäntöön ja tukevat päätöksentekoa, opetusta, taiteellista toimintaa sekä kansanmusiikin ja kansantanssin jatkuvaa uudistumista.

Tapahtumatuotanto, tuotteistaminen ja kaupallistaminen

- **Kansanmusiikin ja kansantanssin tapahtumat muodostavat monipuolisen ja ympärivuotisen kokonaisuuden.** Valtakunnallisesti merkittävät festivaalit, paikalliset tapahtumat, klubit, tanssituvat, jamit ja yhteisölliset kaupunkitapahtumat täydentävät toisiaan ja tekevät kansanmusiikista ja kansantanssista näkyvän osan suomalaista kulttuurielämää. Samalla ne luovat perustaa uusille kulttuuripalveluille, elämyksille ja yhteistyömuodoille, joiden kautta alan osaamista voidaan tuotteistaa ja hyödyntää entistä laajemmin.
- **Tapahtumat puhuttelevat aktiiviharrastajien lisäksi myös uusia yleisöjä.** Rohkea ohjelmasuunnittelu, laadukas tuotanto, vahva visuaalinen ilme sekä digitaalisten viestintäkanavien ja sosiaalisen median monipuolinen hyödyntäminen tekevät tapahtumista helposti lähestyttäviä ja kiinnostavia. Kansanmusiikin ja kansantanssin yhteisöllisyys ja osallistavuus näkyvät vahvasti tapahtumien sisällöissä. Tapahtumat eivät tarjoa vain elämyksiä katsottavaksi, vaan mahdollisuuksia osallistua, oppia, kohdata ja kokea elävää kulttuuriperintöä yhdessä muiden kanssa.
- **Alan toimijat osaavat tuotteistaa ja kaupallistaa osaamistaan entistä monipuolisemmin.** Kansanmusiikki ja kansantanssi ovat luonteva osa konferensseja, yritystilaisuuksia, kulttuuri- ja matkailupalveluja, kansainvälisiä vierailuja sekä valtakunnallisia televisio- ja radio-ohjelmia. Alan asiantuntijuutta hyödynnetään myös koulutuksissa, työhyvinvointipalveluissa, yhteisöllisissä tapahtumissa ja kulttuurimatkailussa. Kulttuuriperintö nähdään vetovoimatekijänä, joka luo uusia ansaintamahdollisuuksia, vahvistaa alueiden elinvoimaa ja lisää suomalaisen kansanmusiikin ja kansantanssin näkyvyyttä sekä Suomessa että kansainvälisesti.
- **Ammattimainen tuotanto-osaaminen on vahvistunut.** Tapahtumat hyödyntävät sujuvasti digitaalisia palveluita markkinoinnissa, lipunmyynnissä, yleisötyössä ja saavutettavuudessa. Samalla vapaaehtoistoiminta säilyy tapahtumien kantavana voimana ja yhteisöllisyyden rakentajana. Tapahtumat toteutetaan vastuullisesti huomioiden ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen kestävyys.
- **Kansanmusiikin ja kansantanssin tapahtumat tunnistetaan merkittävinä kulttuuri-, matkailu- ja elinvoimatekijöinä.** Ne vahvistavat alueiden vetovoimaa, lisäävät kulttuurimatkailua ja rakentavat paikallisidentiteettiä sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Alan suomalaiset tapahtumat tunnetaan kansainvälisesti korkeasta tasostaan, omaleimaisuudestaan ja elämyksellisyydestään, ja ne houkuttelevat yleisöä myös Suomen rajojen ulkopuolelta. Tapahtumat ovat samalla alan tärkein näyteikkuna: ne tekevät elävän kulttuuriperinnön näkyväksi, synnyttävät uusia harrastajia, rakentavat yhteistyötä eri toimialojen kanssa ja vahvistavat kansanmusiikin ja kansantanssin asemaa merkityksellisenä osana suomalaista yhteiskuntaa.

Kehittäminen ja vaikuttamistyö

- **Kansanmusiikin ja kansantanssin toimiala toimii yhtenäisenä, rohkeana ja arvostettuna kulttuuripoliittisena vaikuttajana.** Alan toimijat tunnistavat yhteiset tavoitteensa ja rakentavat aktiivisesti yhteistyötä niin keskenään kuin muiden kulttuuri-, koulutus-, hyvinvointi-, matkailu- ja elinkeinoalojen toimijoiden kanssa. Yhteinen ääni kuuluu aiempaa vahvemmin yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa.
- **Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus kokoaa toimialan yhteisen näkemyksen,** toimii alan muiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa aktiivisena kulttuuripoliittisena vaikuttajana ja vahvistaa alan näkyvyyttä valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti. Sen asiantuntemusta hyödynnetään kulttuuripolitiikan valmistelussa, aineettoman kulttuuriperinnön suojelutyön kehittämisessä ja yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.
- **Alan vaikuttamistyö perustuu tutkittuun tietoon, vaikuttavuuden osoittamiseen ja aktiiviseen viestintään.** Kansanmusiikin ja kansantanssin merkitys hyvinvoinnin, sivistyksen, yhteisöllisyyden, kulttuuriperinnön, luovan talouden ja alueellisen elinvoiman rakentajana tunnetaan laajasti. Alan toimijat osaavat kertoa vaikuttavasti työnsä yhteiskunnallisesta merkityksestä eri kohderyhmille.
- **Toimiala rakentaa pitkäjänteisiä kumppanuuksia** muiden kulttuurialojen, tutkimuksen, koulutuksen, kuntien, hyvinvointialueiden, yritysten sekä kansainvälisten verkostojen kanssa. Yhteistyö vahvistaa koko kulttuurikentän monimuotoisuutta ja lisää kansanmusiikin ja kansantanssin näkyvyyttä osana laajempia yhteiskunnallisia ratkaisuja.
- **Kansanmusiikin ja kansantanssin ammattilaiset, harrastajat ja yhteisöt osallistuvat aktiivisesti alan kehittämiseen ja vaikuttamistyöhön.** Vaikuttaminen ei ole vain yksittäisten organisaatioiden tehtävä, vaan koko toimialan yhteinen vastuu. Yhteinen tahtotila, avoin yhteistyö ja rohkea tulevaisuusajattelu vahvistavat kansanmusiikin ja kansantanssin asemaa suomalaisessa yhteiskunnassa.

KANSANMUSIIKIN & KANSANTANSIN
EDISTÄMISKESKUS KEK

